

Bobryk, Adam

II Международна научно-практическая конференция "Культурное взаимодействие России и Польши", Смоленск 24-25 октября 2008 года

Szkice Podlaskie 16, 213-215

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SPRAWOZDANIE

Adam Bobryk
Akademia Podlaska

II Международна научно-практическая конференция «Культурное взаимодействие России и Польши», Смоленск 24-25 октября 2008 года

Wzajemne relacje Polski i Rosji nacechowane są silnymi emocjami, uwarunkowanymi historycznie i społecznie. Wydarzenia z różnych okresów dziejowych w rozmaity sposób wpływają na świadomość, postrzeganie rzeczywistości i ocenę współczesnych stosunków. Duży spór budzą zwłaszcza trudne momenty historii, które oceniane są niejednoznacznie lub wręcz odmiennie. Szczególnie one wywierają znaczący wpływ na podejmowanie decyzji dotyczących bieżących problemów, choć nie są z nimi bezpośrednio związane. To skutek nie tylko świadomości historycznej przekazywanej i kształtowanej przez pokolenia, ale także odkrywania i nagłaśniania faktów oraz ich kulis, które przez wiele dziesięcioleci nie były dopuszczone do udziału w dyskursie publicznym.

Warunki geopolityczne ostatnich dekad umożliwiły swobodny rozwój badań oraz analizy zarówno procesów społecznych jak i wydarzeń historycznych. Aczkolwiek pewnym utrudnieniem jest jeszcze niepełny dostęp do wszystkich zasobów archiwalnych. Uzyskiwane dane oraz ich interpretacja wpływają w znaczącym stopniu na wzajemne aktualne postrzeganie narodów. Analiza, która jest realizowana bez uwzględnienia wiedzy i doświadczenia specjalistów z drugiego państwa może prowadzić jednak do dystansowania się od merytorycznego sporu mającego na celu wypracowanie wspólnego stanowiska, a nawet czasami sprzyja powstawaniu stereotypów. Brak aktywnych kontaktów i ścierania się argumentów może powodować pokusę zastępowania faktów doświadczeniem zabarwionym emocjonalnie.

Dialog naukowy jest niezbędny dla osiągnięcia właściwych i optymalnych rezultatów badań. Naprzeciw temu zapotrzebowaniu wychodzi wiele inicjatyw mających na celu nie tylko analizę konkretnych problemów, jak też wymianę doświadczeń oraz określenie nowych obszarów zainteresowań. To także znaczący element promocji nauki, kultury, języka oraz tradycji narodowej poza granicami kraju. Działania takie podejmowane są nie tylko w ramach szerszych programów międzynarodowych, ale również przez poszczególne uczelnie czy instytuty badawcze, niezależnie od ich profilu.

Znaczącym elementem tego procesu była II Międzynarodowa Naukowo – Praktyczna Konferencja „Kulturowe współdziałanie Rosji i Polski”, która odbyła się w dniach 24-25 października 2008 roku w Smoleńsku (Federacja Rosyjska). Zorganizowała ją Smoleńska Państwowa Akademia Medyczna. Pomimo tego, że podstawowy profil kształcenia tego ośrodka odbiega od problematyki relacji międzytaro-

dowych, przyjęto założenie, iż jest to ważny aspekt uzupełniający kształcenia elit państwa. Tym bardziej, iż wielu studentów uczy się języka polskiego oraz odbywa praktyki i staże w Rzeczypospolitej. Inicjatorką tej konferencji Wiera Michajłowna Zajcewa stwierdziła, że „Rzeczypospolita wymaga otwartości i wszechstronności. Polska jest ważnym partnerem Rosji. Do zadań naukowców należy więc ocena stanu faktycznego jak i określanie sfer wymagających zwiększenia aktywności”.

Miejsce przeprowadzenia konferencji było nieprzypadkowe. Smoleńsk jest często określane jako wrota Rosji. To jedno z najważniejszych miast przez, które prowadzi szlak do Moskwy, jak też posiada inne wymienne połączenia zarówno z wieloma regionami Rosji oraz innych krajów. Wchodziło ono także w latach 1611 - 1667 w skład państwa polskiego. Nieopodal miasta znajduje się Katyń, miejsce kaźni polskich oficerów rozstrzelanych w 1940 r. przez NKWD. Obecnie Smoleńsk jest znaczącym ośrodkiem zarówno przemysłowym i naukowym. Funkcjonuje w nim 26 wyższych uczelni lub ich filii. Smoleńsk współpracuje z 6 miastami partnerskimi za granicą, w tym z dzielnicą Warszawy – Ursynowem. Do czasu likwidacji województwa siedleckiego aktywnie współpracowało ono z obwodem smoleńskim.

W trakcie obrad konferencji wystąpili specjaliści z różnych sfer nauki. Ważnym atutem było też aktywne uczestnictwo w posiedzeniach młodzieży akademickiej i praktyków z różnych sfer życia społecznego. Można tu wymienić m.in. wiceprzewodniczącego Polsko - Rosyjskiej Grupy Parlamentarnej posła Tadeusza Woźniaka, przewodniczącego Komisji Gospodarki Komunalnej Rady Miasta Siedlce Jerzego Jacka Myszkowskiego, dyrektora Biura Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” w Siedlcach Jacka Grabińskiego, kierującej w 2008 r. Letnią Szkołą Języka i Kultury Polskiej Akademii Podlaskiej dr Beatę Wałęciuk-Dejnekę. Szerokie spektrum uczestników tworzyło szansę nie tylko do wymiany opinii, ale również doświadczeń i konfrontacji teoretycznych ujęć ze środowiskami, które zajmują się praktycznym ich zastosowaniem.

Podczas konferencji wygłoszono m.in. następujące referaty: „Ogieński i Balmont. Sfery zbliżenia” – Anna Nikołajewna Szieblowinskaja, „Andruszowski pokój w 1667 r. i jego rola w rosyjsko-polskich relacjach” – Aleksander Michajłowicz Iwanow, Aleksander Michajłowicz Sawin, „Rosjanie w Polsce” – Adam Bobryk, „Smoleńszczyzna i polskie powstanie 1863-1865” – Aleksiej Iwanowicz Gurzow, „Projekt organizacji praktyki studentów medycyny w Rzeczypospolitej Polskiej” – Aleksander Nikołajewicz Bulkin, „Zachowanie i rozwój kulturalnej współpracy Polski i Rosji-aktualne problemy globalizacji świata” – Natalia Nikołajewna Andrijanowa, „Historia Siedlec. Mechanizmy ochrony dziedzictwa kulturowego” - Antoni Słomiński, „Wzajemne relacje organów miasta i społecznych zarządów Guberni Smoleńskiej z miejskimi władzami na polskim terytorium w końcu XIX i początku XX wieku” –

Konstantin Władymirowicz Kupczenko". Dość interesujące były także referaty, które choć poświęcone wąskiej tematyce, gdyż nauczaniu medycznemu w Smoleńsku, również w pewnym zakresie odnosiły się do wzajemnych relacji polsko – rosyjskich. Ukazywały one bowiem wśród wielu innych aspektów także udział Polaków w tworzeniu systemu ochrony zdrowia i przede wszystkim funkcjonowania Akademii Medycznej. Należałoby tu wymienić przede wszystkim wystąpienia Iriny Michajłownej Mielnikowej „Historia wyższego kształcenia medycznego w Smoleńsku” oraz Jekateriny Aleksandrownej Trofimowej, Iriny Borisownej Kojfman, Gurgena Stepanowicza Arustamjana „Iwan Osipowicz Michałowski-organizator i pierwszy kierownik Katedry Histologii Wydziału Uniwersytetu Smoleńskiego”.

W trakcie obrad analizowane były kwestie związane zarówno z historycznym aspektem współpracy i wzajemnego oddziaływania narodów Polski i Rosji, jak też współczesnym stanem i perspektywami współdziałania w sferze nauki, oświaty, kultury oraz możliwościami realizacji wspólnych projektów badawczych. Konferencja wywołała znaczące zainteresowanie środowiska akademickiego oraz mediów. W jej ramach przeprowadzono również obrady okrągłego stołu poświęcone perspektywom współpracy młodzieżowych organizacji Polski i Rosji. Ważnym dopełnieniem konferencji był koncert polskiej muzyki w wykonaniu Tadeusza Goca, kierownika Uczelnianego Ośrodka Kultury Akademii Podlaskiej oraz pracowników Akademii Medycznej. Zaprezentowane zostały na nim nie tylko utwory polskie, ale również polskie interpretacje rosyjskich szlagierów co wzbudziło duży entuzjazm słuchaczy.

Współpraca z Rosją ma dla nas szczególne znaczenie. Jest to nie tylko potężny rynek zbytu, ale również coraz bardziej liczący się na świecie kraj rozwijający nowe technologie. Rosyjskie ośrodki badawcze aktywnie współdziałają i realizują wspólne projekty badawcze z wieloma państwami zachodnimi. My nie możemy pozostać na uboczu. Uczestnictwo w międzynarodowych spotkaniach naukowych zawsze przynosi wymierne efekty. To zarówno wymiana doświadczeń, podjęcie wspólnych projektów badawczych, jak też kształtowanie pozytywnego wizerunku Polski, co pośrednio ma również pewien wpływ na relacje gospodarcze. Oddziałuje to więc na ożywienie rozwoju wzajemnych stosunków i promocji swojego kraju za granicą, przyczyniając się do rozwoju nauki. Wiedza badawcza oraz twórcze treści kultury najłatwiej przełamują granice mentalnościowe i administracyjne przyczyniając się do zbliżania różnych narodów, a w efekcie do współdziałania.